

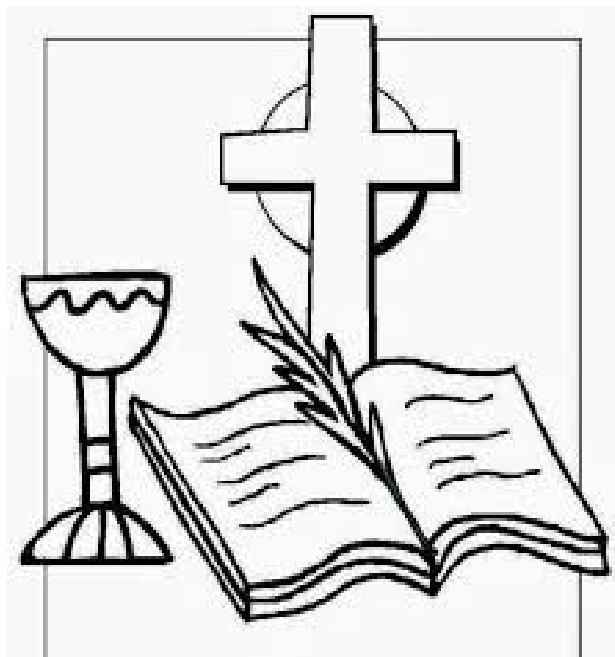
Pukanské zvesti

občasník evanjelikov augsburského vyznania v Pukanci

---

21 číslo

apríl 2020

Veľkonočná modlitba

Martin Rázus:

Ó, Kriste, keď si zvládol smrť,
neodchoď od nás, s nami buď,
vod' nás a v púti z lásky rad',
na naše ľudské biedy hľad!
Buď s tými, čo Ťa volajú
a v Tvoju pomoc úfajú!

Kde súži nemoc- vzhliadni, lieč,
a daj čuť verným Tvoju reč,
čo dvíha z lôžka- uľaví,
Osladí život boľavý!
Jak v Emaus tých raz z večera,
sa zrak náš k Tebe upiera:

Ó, ostaň s nami, s nami buď,
pamätaj na nás, na svoj ľud
a niekdy, až raz zmrkne sa
otvor nám svoje nebesá! Amen

Zamyslenie

„Keď si zajedli, riekol Ježiš Šimonovi Petrovi: Šimon, syn Jonášov, miluješ ma väčšmi ako títo? Odpovedal Mu: Áno, Pane, Ty vieš, že Ťa milujem. Riekol mu (Ježiš): Pas mojich baránkov! Po druhý raz spýtal sa ho zase: Šimon, syn Jonášov, či ma miluješ? A on Mu odpovedal: Áno, Pane, Ty vieš, že Ťa milujem. Riekol mu: Pas moje ovečky! Aj po tretí raz sa ho spýtal: Šimon, syn Jonášov, či ma miluješ? Peter sa zarmútil, že sa ho po tretí raz spýtal: Či ma miluješ? a odpovedal Mu: Pane, Ty vieš všetko; Ty vieš, že Ťa milujem. Riekol mu Ježiš: Pas moje ovečky! Veru, veru ti hovorím: Dokiaľ si bol mladší, opasoval si sa sám a šiel si, kam si chcel; ale keď zostarneš, vystrieš ruky a iný ťa opáše a povedie, kam nechceš. To povedal, aby naznačil, akou smrťou oslávi Boha. Keď to povedal, riekol mu: Nasleduj ma!"

Milí bratia a sestry, v pašiovom príbehu sme čítali, ako všetci učeníci opustili Pána Ježiša Krista. Dokonca aj Peter v ťažkej atmosfére strachu zapiera Pána Ježiša Krista. Keď potom Boží Syn na neho pozrel, uvedomil si veľkosť svojho zlyhania. Veľký piatok bol pre Petra šokom nie len pre to, čo sa stalo s Pánom Ježišom, ale aj pre jeho vlastné zlyhanie, na ktoré musel stále myslieť. Keby Pán Ježiš nebol vstal z mŕtvych, bola by táto ťarcha zostala natrvalo v Petrovom srdci. No Pán Ježiš vstal z mŕtvych, vedel o ľudských bremenách a pomáhal im oslobodiť sa. Peter je jedným z nich a Pán Ježiš mu venuje osobitné stretnutie. Chce mu pomôcť zvládnuť túto vnútornú ťarchu. Pán Ježiš vedel, ako ho trápilo, že zaprel toho, ktorý mu bol najbližšie.

No nie len Peter je tým, ktorý zlyhal. Aj my všetci dennodenne zlyhávame, a tak zapierame Božieho Syna. Pán Ježiš videl Petrovo trápenie a vie, že si sám nevie pomôcť. A je to práve On, Boží Syn, kto prichádza za Petrom. Kladié mu tri razy tú istú otázku. Pýta sa: Miluješ ma? Pýta sa, či ho miluje viac ako ostatní učeníci. Tri krát sa Pán pýta, či Ho Peter miluje. Tri krát Peter zapiera... Zarmútený učeník odpovedá: Pane, Ty vieš všetko, vieš, že ťa milujem. Vzkriesený Pán vie všetko. O Petrovi, o nás. Vie, čo nás trápi, na čo nevieme zabudnúť. Jeho prenikavý pohľad pozná všetko. Vie, akí sme, a preto nám neostáva nič iné, len vyznať naše hriechy i bremená.

Tento rozhovor s Petrom je prejavom zachraňujúcej a tvorivej lásky vzkrieseného Pána. I keď musí spôsobiť bolesť pripomenutím toho, čo sa stalo, cieľom nie je ničieť, ale liečiť. V tomto rozhovore Pán Ježiš lieči Petra. Síce nehovorí priamo o odpustení, ale dáva mu nové poverenie. Prvé pozvanie dostáva na Genezaretskom jazere a stáva sa rybárom ľudí.

Avšak zapretím narušil dôveru, a preto ju bolo potrebné obnoviť. A to robí Vzkriesený práve vtedy, keď mu hovorí: Pas mojich baránkov, pas moje ovečky. Pán Ježiš mu aj napriek zlyhaniu otvára novú budúcnosť. Práve v tej najzávažnejšej chvíli i nám pomáha vzkriesený Pán, keď nám dáva najavo, že aj napriek našim zlyháním s nami v budúcnosti ráta.

A práve v zlyhaniach nám dáva možnosť sa niečo naučiť. Možno sa pýtame, čomu sa mohol Peter naučiť zo svojho zlyhania. Určite sa stal pokornejším. Už by sa nepovyšoval nad ostatných, ako to urobil pred tým, keď povedal: I keby všetci odpadli, ja nikdy neodpadnem. Peter spoznal a jasne si uvedomil, že ak chce ostať pevným vo všetkých pokušeniach života, potrebuje pomoc Pána Ježiša Krista. Len s ním môžeme ostať navonok i vnútorne pevným.

Aj nás by mali naše zlyhania viesť k pokore. Pokora je jasné poznanie a rešpektovanie hraníc, za ktorými nasleduje namyslenosť a pýcha. I keď Pán Ježiš Petrovi pomohol dostať sa z krízy k novej radosti a pokoju, Peter určite nikdy nezabudol na bolesť, ktorú prežíval od zapretia po stretnutie so Vzkrieseným, kde mu odpustil.

Tak je to i s nami. Aj nám Pán Ježiš každý deň odpúšťa a vedie nás k pokore. Pán Ježiš nám odpúšťa a vedie nás, aby sme i my vedeli odpustiť. Amen

Historické okienko

Požehnané desaťročia

Viliam Koričánsky (1900-1973) pôsobil v kňazskej službe celkovo 43 rokov. Bol dobrým kazateľom a výborným spevákom. Jeho kázne sa vyznačovali biblicitou a vieroučnou čistotou.

Viliam Koričánsky sa narodil 19.1.1900 terianskemu farárovi Pavlovi Koričánskemu a Božene, rod. Kmety. Základnú školu vychodil v Horných Teranoch, gymnázium v Banskej Štiavnici, teológiu ukončil r. 1922 v Bratislave. Po ordinácii v Pezinku biskupom Dr. S. Zochom 29.6.1922, kaplánčil tri mesiace v Lišove. Jeho prvým pôsobiskom bol Pukanec, kde účinkoval 17 mesiacov po boku Martina Bujnu vo funkcii kaplána. Po jeho smrti bol najprv administrátorom, potom od 9.9.1923 aj farárom zboru. V roku 1925 sa oženil s Annou Graczovou, pukanskou rodáčkou.

V obci sa stal aktívnym členom viacerých spolkov (Matica slovenská, Hurbanova evanjelická spoločnosť, Protifašistickí bojovníci, Zväz čsl. sovietskeho priateľstva, Červený kríž).

V Pukanci pôsobil do r. 14.12.1947, odkiaľ odišiel do Prešova, kde účinkoval od 16.11.1949 do 30.9.1965. Nevedel sa však celkom zžiť s tamojším cirkevným prostredím, a preto prešiel do Banskej Štiavnice.

Na dôchodku pôsobil ako kňaz v Dudinciach a v Teranoch.

Zomrel 9.10.1973 v štátnej nemocnici v Bratislave. Pohreb sa konal v krematóriu, kde bol aj spoloplnený. Jeho urnu uložili do otcovho hrobu na starom cintoríne v Pukanci.

V 20-tych rokoch nadviazal na myšlienku svojho predchodcu. Uskutočnil niekoľko finančných zbierok na nový chrám a v rokoch 1934-35 vystaval na námestí, kde predtým stála stará lekáreň, súčasný evanjelický chrám Boží v Pukanci. Podľa viacerých sen. zápisníc bol veľkým pastorálnym činiteľom (v r. 1941 navštívil v Pukanci až 320 rodín - Zsk, 1942, str. 17) Počas vojnových rokov sa 31. 8. 1944 stal prvým predsedom Revolučného národného výboru v Pukanci. Slovenský rozhlas ho už 3.9.1944 vyhlásil za zradcu a spojenca židobolševikov. Keď fašisti obsadili 8.10.1944 Pukanec, utiahol sa na lišovskú faru, potom do Rykinčíc a neskôr na Drieňovský majer. Domov sa vrátil až 31.1.1945. Za svoju obetavú prácu bol vyznamenaný prezidentom, dostal Čsl. vojnový kríž.

Okrem množstva kázni napísal :

Požehnané desaťročie v ev. a.v. zbore pukanskom 1933-1943

Správy o ev. a. v. zbore v Puk.

V službe evanjelia sa postaral o vydanie homilitickej zbierky Pane, zachráň nás, hynieme!

Mgr. Ľudmila Ponická

Aké zmeny priniesla reformácia do cirkevnej hudby a liturgie

Pred reformáciou boli liturgia a liturgický spev v latinskom jazyku, teda v jazyku západnej cirkvi. Ak má mať liturgia vyučujúci charakter, musí byť v jazyku ľudí. Lutherov reformačný princíp „sola Scriptura“, teda jedine Písmo, sa naplno dostáva k slovu aj v liturgickej „reformácii“. Jazyk západnej cirkvi, vystihujúci „theologiu gloriae“ nie je jazykom ľudí, ktorý by ľudu podával základné pravdy viery a Slovo Božie tak, aby bolo zrozumiteľné. Liturgia vychádza zo Slova Božieho, vyučuje a vzdeláva ľudí práve v Slove Božom. Je teda svedectvom doby o Slove Božom v istej logicky vypracovanej štruktúre „ordináriu“, ktorá sa vyvíjala už od čias prvej cirkvi. Luther, rešpektujúc logickú štruktúru liturgie, nerobí zmeny v jej poriadku, ale podáva ju v jazyku ľudí, aby boli schopní pochopiť, čo sa vlastne v kostole odohráva.

Poriadok Lutherových služieb Božích – „Lutherovej nemeckej omše“ – zostáva teda takmer nezmenený, len je upravený podľa možností jednotlivých zborov (to je napríklad, či je tam 1 farár alebo ich je viac, aký je priestor kostola, veľký alebo malý a podobne). Podstatná zmena, ktorá nastala v liturgii, teda v poriadku „nemeckej omše“, je odstránenie „offertória“ – obetného charakteru a „elevácie“ – pozdvihovania pri slávení Večere Pánovej. Toto všetko robil Luther s veľmi citlivým dôrazom na svedomie a cítenie ľudí, zmeny sa neudiali bez uváženia.

Rovnako ako liturgia, aj cirkevná hudba potrebovala prejsť do zrozumiteľného jazyka. Veľkosť gregoriánskeho chorálu sa ukázala v latinčine, ako hudba nebies, ale obyčajný človek žijúci v prachu zeme, potreboval hudbu reflektujúcu jeho životnú situáciu, aby sa v tom všetkom diania dokázal nájsť. Bola potrebná hudba ľudí a pre ľudí v ich životnej situácii, zakomponovaná do liturgie, do cirkevného (liturgického) roka a sprevádzajúca zvestované Božie Slovo.

Luther sám bol aj hudobníkom a v hudbe, či v jej stvárnení prežíval aj mnohé teologické problémy, ktoré si uvedomoval. Sám je autorom spevníka s 23 piesňami. Z nich asi dva najznámejšie príklady sú pieseň „Hrad prepevný“ (Ein Feste Burg ist unser Gott) – ES 263 (T 445), napísaná na motív 45 žalmu a pieseň „Z hĺbokosti k tebe volám“ (Aus tiefer Not schrei ich zu Dir), napísaná na motív 130 žalmu – ES 334 (T 545). Obe tieto piesne nesú silný odkaz z Lutherovho teologického života a samy sú zdrojom mnohých nových teologických podnetov. Luther je autorom aj ich nápevov, teda tieto piesne nie sú iba teologickou prácou, ale sú komplexným dielom teológie a hudby. Reformácia a jej princíp „Ecclesia semper reformanda“ je teda trvalou výzvou pre teológiu, liturgiu a hudbu, aby zvest' Slova Božieho bola v každej dobe živou a aktuálnou.

PhDr. Mgr. Jana Rievajová, PhD.

Spoločné chvíle

Vo chvíli, keď zapneme televíziu alebo rádio, počujeme informácie o tom, aké sú zákazy a nové opatrenia zavedené pre našu vlastnú bezpečnosť. Úradníci sa venujú tomu, aby sa vírus nešíril ďalej, ovláda nás panika. Pozrime sa, ale na pozitívnu stranu tohto všetkého.

Prvé, čo by som vybral, je zmena tempa, z uponáhľaného života sme odrazu spomalili. Je to pre nás čudné, ale skúsme sa zamyslieť, či je to naozaj také hrozné, katastrofické. Vôbec nie, práve naopak. Môžeme sa venovať deťom, ktoré sú doma zo školy.

Druhá vec, ktorá je podstatná pre ľudstvo, a teraz si to môžeme lepšie uvedomiť je, že nie sme správcovia nášho času a nášho života. Odrazu zistujeme, že dovolenka, ktorú sme si naplánovali na leto, sa nemusí uskutočniť. O týždeň sú oslavy narodenín, ale nemusia byť. Je tu čas na to, aby sme prehodnotili naše vnímanie života a času. Naučme sa venovať si vzájomne každú chvíľu, užívať si jednotlivé okamihy a radovať sa aj z maličkostí. Venujme čas nielen telesným potrebám, ale aj duchovným. Pretože nakrmené telo a ubitá duša to nie je práve najlepšia kombinácia. Keď to je opačne, je to podstatne lepšie. Nakrmená duša, dokáže ovládať a povzbudiť ubité telo. Prosme i dnes Pána Boha, aby sme našli milosť v Jeho očiach.

Veľká Noc 2020

Tento rok je jednoducho iný ako boli predošlé roky a verím tomu, že je iný ako budú nasledujúce roky. Teda priamo povedané tento rok je výnimočný. Vo svete vypukla epidémia vírusu, ktorá ohrozuje ľudské životy. Tento núdzový stav priniesol medzi nás strach, hnev a bezmocnosť. Ľudia sa nemôžu stretávať, a preto zatvorili kostoly, ale obchody a iné zariadenia, kde sa ľudia stretávajú, nechali otvorené. Je mi jasné, že ľudia bez základných potravín nedokážu prežiť, potrebujú jesť a piť. No tak isto ako potrebujú telesné potreby, potrebujú aj duševný pokrm. Niektorí to pociťujú viac, iní menej, ale táto potreba tam je.

Tento vírus rozdrobil spoločnosť, ktorá bola už aj tak rozdrobená, na menšie kúsky. A zrazu vidíme, že to, čo ľudom nevadilo pred epidémiou, im teraz zrazu prekáža. Súhlasíme s tým, aby sa prijali opatrenia, ale len pod podmienkou, že sa to nebude dotýkať nás. Pri prvotnom strachu a pochopení situácie sa ľudia prispôbili a nemali problém z opatreniami. Ubehli tri týždne a ľudia sa začínajú búriť. Nepáči sa im to či ono. To je ľudská prirodzenosť, pri prvom strachu sa na chvíľu ich povaha a rozmyšľanie zmení, všetko sa ale pomaly vráti do starých koľají.

Tento rok sa nám ponúkol priestor na zmenu v našej spoločnosti. Využijeme to alebo sa necháme znova vtiahnuť do kolotoča, v ktorom sme žili pred tým? Verím, že sa naučíme žiť

vyrovnanejším spôsobom a nebudeme venovať toľko času materiálnym hodnotám, ktoré sú len dočasné, ale viacej času budeme venovať duchovným potrebám, ktoré sú večné.

Veľkonočné sviatky sú krásne práve preto, lebo nám pripomínajú našu záchranu spod jarma smrti. Nemáme sa ničoho báť, pretože veríme v spásu, Ježiš Kristus trpel a umrel na kríži pre naše viny, aby každý jeden z nás mal možnosť spásy. Premohol smrť a v tretí deň vstal z mŕtvych a vstúpil na nebesá, kde sedí po pravici Boha Otca. Týmto činom aj nám, hriešnym ľuďom, zasľubuje večný život, v nebeskom kráľovstve.

„a, hľa, ja som s vami po všetky dni až do konca sveta.“ Hovorí Kristus Pán.

Petru- Pavel Lauko

Dobré využitie času

Viem, že mnohí ľudia radi čítajú. No myslím si, že viac je takých, ktorí si radšej pozrú dobrý film. Kritérium „dobrý“ je ale u každého definované inak. Dobrý film môže byť pre jedného taký, v ktorom sa riešia vzťahy, pre druhého taký, v ktorom ide niekomu o život, pre tretieho taký, ktorý ho zoberie na miesta, kam by sa v skutočnom svete nikdy nedostal, pre ďalšieho je to film, v ktorom sú pekné autá. „Dobrý“ znamená, že je podľa nášho vkusu.

Ale skutočne **dobrý** film nás má niečo naučiť. Presne tak ako **dobrá** kniha.

Teraz nemám na mysli učenie ako v prírodopisných filmoch, kde sa človek dozvie veľa nového.

Myslím na poučenie do našich životov.

Jedným z takých filmov je titul ODVÁŽNI. Tvrdiť, že je to iba dobrý film, by bolo veľmi zjednodušené. Ide o film, ktorý spĺňa skoro všetky kritériá, ktoré by sme si predstavili, ak by sme mali definovať dobrý film. Rieši vzťahy? Jasné. A nie len partnerské. Rieši aj vzťahy v rodine, medzi priateľmi, medzi kolegami. Ide tam o život? Samozrejme. Všetkým. (A to myslím vážne a nezveličujem.) Zoberie nás tam, kde by sme sa bežne nedostali? Ako inak. Nedostaneme sa predsa každý deň do toľkých rodín. A hlavne do ich myslenia a cítenia. Sú tam autá? Áno. Aj keď, musím uznať, nie je to film typu 60 sekúnd. Tento film toho má v sebe oveľa viac.

Jeho hlboká myšlienka vo Vás zotrvá dlho po tom, ako skončia záverečné titulky.

Prečo som si vybrala práve tento film? V súčasnosti je v mnohých filmoch „na pretrase“ svet žien.

Ako ženy vidia svet, ako si s ním vedia poradiť, ako prežívajú svoje problémy... Ale väčšinou je to zidealizovaná hollywoodska predstava.

Tento film je iný. Nie len v tom, že ide o svet mužov. Ale hlavne v tom, k čomu sa hlavní predstavitelia odhodlajú. Pri sledovaní príbehov štyroch rodín sa hlavne treba zamyslieť nad tým, čo s nimi máme spoločné. A verte, je toho viac než by sa na prvý pohľad zdalo.

Viac Vám už neprezradím. Prajem príjemné pozeranie.

Mgr. Veronika Schvarcová

Jubilanti

Naším milým bratom a sestram, ktorí sa v roku 2020 v mesiacoch január- jún dožívajú okrúhlych narodenín prajeme veľa Božieho požehnania, veľa úspechov v práci a veľa radosti v kruhu najbližších: Daniel Gunár, Anna Kotianová, Ján Teliar, Ing. Branislav Mikuška, Vladimír Wanciler, Mária Kmeťová, Zuzana Slosiarová

Redakčná rada: *Jana Lauková*

Jana Rievajová
Veronika Schvarcová
Ludmila Ponická
Lauko Pavel